

»Statsøkonomisk Tidsskrift«,

udgivet af Bestyrelsen for den norske statsøkonomiske Forening, bringer i sin Aargang 1896 (Kristiania 1897, H. Aschehoug & Co.s Forlag) følgende Hovedartikler: Mellemrigslovens Opsigelse (af Prof. Morgenstjerne), Hvedepriser siden 1868 (af Flodström), Lønningssystem og Velfærdsindretninger ved den nederlandske Gær- og Spiritusfabrik i Delft (af Ingeniør E. S. Lund), fra Jordbrugskreditens Omraade (af Bankdirektør Berner), det norske Landbrugs økonomiske Stilling (af Landbrugsdirektør Smitt), Forbrug og Konsumtion af Kobber m. m. (af Prof. Vogt), Brændevinssamlagenes Overskud (af Dir. Berner), Begrebet »Kapital« (stenografisk Referat af Doktordisputation ved Kristiania Universitet), Beboelses- og Indtægtsforhold i Paris. Desforuden en Række mindre Meddelelser, bibliografiske Oversigter m. m. Som Tillægshefte udgaves: »Hvad vi spiser i Norge og hvad der spises i Paris« (af A. Helland).

»The George Junior Republic«.

»The George Junior Republic« er for et Par Aar siden grundlagt af den amerikanske Filanthrop og Børneven William R. George, og er en lille Stat af Børn og for Børn, »a government of the children, by the children and for the children«. »Republiken« er ikke stor, ikke engang saa stor som San Marino; dens Areal er omtrent som en mindre dansk Bøndergaards, 48 Acres (35 Tdr. Land). I Vinter rummede

»Statsøkonomisk Tidsskrift«,

udgivet af Bestyrelsen for den norske statsøkonomiske Forening, bringer i sin Aargang 1896 (Kristiania 1897, H. Aschehoug & Co.s Forlag) følgende Hovedartikler: Mellemrigslovens Opsigelse (af Prof. Morgenstjerne), Hvedepriser siden 1868 (af Flodström), Lønningssystem og Velfærdsindretninger ved den nederlandske Gær- og Spiritusfabrik i Delft (af Ingeniør E. S. Lund), fra Jordbrugskreditens Omraade (af Bankdirektør Berner), det norske Landbrugs økonomiske Stilling (af Landbrugsdirektør Smitt), Forbrug og Konsumtion af Kobber m. m. (af Prof. Vogt), Brændevinssamlagenes Overskud (af Dir. Berner), Begrebet »Kapital« (stenografisk Referat af Doktordisputation ved Kristiania Universitet), Beboelses- og Indtægtsforhold i Paris. Desforuden en Række mindre Meddelelser, bibliografiske Oversigter m. m. Som Tillægshefte udgaves: »Hvad vi spiser i Norge og hvad der spises i Paris« (af A. Helland).

»The George Junior Republic«.

»The George Junior Republic« er for et Par Aar siden grundlagt af den amerikanske Filanthrop og Børneven William R. George, og er en lille Stat af Børn og for Børn, »a government of the children, by the children and for the children«. »Republiken« er ikke stor, ikke engang saa stor som San Marino; dens Areal er omtrent som en mindre dansk Bondegaards, 48 Acres (35 Tdr. Land). I Vinter rummede

den 44 Indbyggere, 27 Drengene, 17 Piger; om Sommeren kommer Indvandningsstrømmen, og Befolkningen stiger saa til 250. Ved Siden af de faa tarvelige faste Bygninger rejses der saa Telte for at skaffe Husly til de Nyankomne. »Men indenfor disse beskedne Grænser møder man de politiske, industrielle, educationelle, religiøse og andre sociale Begivenheder, som Navnet Republik implicerer«. Denne Miniature-Republik ligger i Nærheden af Freeville, en lille By i Staten New York, et Par Mil fra Ithaca og Cornell University.

Mr. George øver ganske vist Indflydelse paa Alt, hvad der foregaar i »Republiken«, — men han gør det kun paa indirekte Maade, og han skrider kun ind, naar alvorlige Spørgsmaal staa paa Spil. I Begyndelsen var han Republikens Præsident og havde Veto ligeoverfor »Lovgivningsmagten«; men nu er en af Drengene Præsident, og hans Veto kan kun ophæves, naar $\frac{2}{3}$ af Kongressen stemmer derfor.

»Kongressen« bestaar af de to Afdelinger: »Senat« og »Repræsentanternes Hus«. Den har Ret til at vedtage Love i Samklang med de Forenede Staters Forfatning og New Yorks Love. Der er — f. Ex. — vedtaget en Lov mod Brugen af Tobak, og en anden Lov mod Mishandling af Dyr. Overtrædelse straffes med Bøder eller med Fængsel. Den første af disse Love lyder saaledes:

»Be it enacted, That the use of tobacco in every form, including cigarettes, be prohibited in the George Junior Republic . . . and that the violation of this law shall be met with a fine not less than fifty cents, nor more than ten dollars, or by from one-half day to five days imprisonment, or by both.«

En tredje Lov har udvidet Valgretten til »alle Borgere over tolv Aar, uden Hensyn til Køn«. Denne Lov kostede det nogen Kamp at føre igennem. Pigerne fik engang den Ide, at de ogsaa burde have Valgret. De ansøgte Kongressen derom, og efter en haard Kamp gik Lovforslaget igennem. Men en Dreng, som de holdt særligt meget af, fik adskillige af dem overbevist om, at det ikke passede sig for Piger at deltage i Valg (»that it was not nice for girls to vote«), og de androg saa Præsidenten om at bruge sit Veto mod Lovforslaget. Dette skete, og Lovforslaget faldt bort. Men nogen Tid efter besluttede Kongressen, at en tung Kopskat skulde opkræves, og da denne jo ogsaa ramte Pigerne, der lige saa vel som Drengene have Hoveder, optoges atter Agitationen for den kvindelige Valgret. Og denne Gang lykkedes det at føre Sagen igennem.

Da Republikken blandt sine Borgere tæller saa mange Dreng og Piger, der ere udgaaede fra meget uheldige Hjem, er et aarvaagent Politi nødvendigt. Og aarvaagent er det i høj Grad. Stillingen som Politibetjent er meget søgt af Republikens Dreng. De uniformeres og faa en passende Løn, men de have ogsaa nok at gøre med at holde Orden. De beskyttes ved særlige Lovbestemmelser, og lystres da ogsaa gennemgaaende godt, selv om de ere nok saa smaa. Naar de smaa Politibetjente, der kun sjældent gør sig skyldige i Myndighedsmisbrug, have ført en Anholdt til Politistationen, afgive de Rapport. Der optages Forhør, og en fuldstændig Procesordning er gennemført. Mindre Forseelser behandles saaledes som Dommeren — for Tiden en Dreng paa sexten

Aar — bestemmer. Arrestanter, der have større Forbrydelser paa deres Samvittighed, fremstilles for den store Jury, »the grand jury«. Retsforfølgningen er ordnet ganske efter den store Stats Mønster; der finder Vidneafhøring Sted, Advokaterne plædere for og imod, Dommene fældes som i de Voxnes Stat. Efter samme Mønster er Fængselssystemet ordnet; der idømmes indtil flere Dages Fængsel, Fængsel paa Fangekost, Tvangsarbejde, Cellefængsel, Fangedragt o. s. v. »Det er strænge Straffe«, siger Mr. George, »men der forefalder ogsaa undertiden alvorlige Forseelser. Jeg holder naturligvis ikke af dette Fængsels- og Straffevæsen; men der er mange hundrede andre Ting i den store Verden, som vi ikke holde af, og som dog synes nødvendige. Man kunde naturligvis have gjort Straffene mildere; men det vilde have bibragt falske Forestillinger.« Straffevæsenet synes at have funktioneret godt, og Børnene komme stedse mere til den Erkendelse, at det »ikke betaler sig« at opføre sig slet.

Ikke blot findes der i denne »Junior Republik« et velorganiseret Politi. Bag dette bestaar der, som i den store Stat, en Militshær, der omfatter alle Drengene. Til Stadighed indøves militær Exercits.

Den industrielle Virksomhed udfolder sig i flere Retninger. Ofte er nu Forholdet det, at »Republikens« Regering slutter Kontrakt om Udførelsen af visse Hverv med enkelte »Borgere«, der paa deres Side engagere Arbejdere, hvem der betales en Arbejds løn paa 50 à 70 Cents pr. Dag. Driftsherrerne løbe saa den pekuniære Risiko paa eget Ansvar. Arbejdsdagen er fra Kl. 8¹/₂ til 12. En Dreng har,

for at nævne Exempler, af Regeringen købt Ret til at holde Badeanstalt; han skal sørge for at Drengene faa deres ugenlige Bad; Børnene skulle bade; gøre de det ikke, straffes de med Bøder eller Fængsel. Andre have erhvervet Ret til at drive Gæstgiveri. Der findes forskellige saakaldte Hoteller, hvor Værelse kan faas til højere eller lavere Priser, alt efter Godheden. Hotelværten skal holde sit Hotel i god Orden, og mulkteres, hvis han ikke gør det. Han kan paakalde »Politiets« Hjælp, hvis Gæsterne gøre sig skyldige i Uorden. Regeringen har ansat en Hotelinspektør, der to Gange om Dagen — ledsaget af Fru George — inspicerer Hotellerne; overser Inspektøren tilstedeværende Mangler og Uorden i Hotellet, mulkteres han.

En fjortenaarig Dreng driver en større Beværtning, hvor der serveres Maaltider i tre forskellige »Klasser« til forskellige Priser. At opnaa Adgang til den øverste Klasse, »Aristokraternes Bord«, er meget attraaet, men ikke saa let; ikke blot er det dyrt, men kun Drengene af det mest ulastelige Væsen tilstedes der Adgang til dette fine Bord. Denne Ordning er ikke meget »demokratisk«; men den siges at have udmærket pædagogiske Virkninger. Køkkenet forestaas af en voxen Kok, men forøvrigt besørger Køkkentjenesten og Opvartningen af Børn.

Medens nogle af Børnene af Regeringen har købt Bevilling til at drive visse Virksomheder, — deriblandt, som ovenfor nævnt, Ret til at holde Badeanstalt, drive Gæstgiveri og Beværternæring —, arbejde andre uden nogen Kontrakt med Regeringen. Nogle drive Agerbrug, andre ere Tømrere, Snedkere,

Frugt- og Sukkergodthandlere; atter andre virke som Sagførere. Pigerne sy og strikke og gøre Tjeneste i Huset.

Alt, hvad der forbruges i Republiken, maa købes der og betales. En Gang om Ugen er det Betalingsdag. Saa maa alle Konto'er gøres op, mellem Regeringen og Borgerne, og mellem disse indbyrdes. Som Betalingsmiddel benyttes smaa Tinmønter, der stemples med Republikens Navn, og som udmøntes i Størrelser, der svare til de Forenede Staters 1-, 5-, 10-, 25-, 50 Cents samt 1-Dollars-Mønter. Naturligvis gælder denne Mønt kun indenfor Republikens Grænser, — men Omegnens Bønder, kirkelige og velgørende Samfund m. fl. skænker forøvrigt Republiken Midler. Ifjor modtog den saaledes 2500 Dollars kontant, 1800 Dollars i Varer. Idealet er at faa Børnenes Arbejde gjort saa indbringende, at Republiken kan bære sig selv. Imidlertid faa Børnene selv hverken Klæder eller Føde eller Husly uden Arbejde. Nogle arbejde saa lidt og saa daarligt, at de maa nøje sig med et tarveligt Logis, med ringe Føde og Klæder. Nogle ende som en Art Fattiglemmer. Regeringen giver dem saa Klæder, Føde, Husly, men paatvinger dem til Gengæld et Arbejde, der lønnes saa knebent, at de lære at indse »that it does not pay to be a pauper«, lige saa lidt som Forbryder. Andre tage Skeen i den anden Haand: de samle Formue, spise godt, bo godt, klæde sig godt. Enkelte drive det til at blive »bankers«. De modtage Penge fra de andre, og gøre Pengene frugtbringende; — men undertiden gaar det galt; Tilliden til Banken forskærtzes, et »run« finder Sted,

og Banken maa lukke, ganske som i den store Verden udenfor; men den uheldige Banquier plejer at byde en Række af Søgmaal Trods fremfor at tiltræde en skyndsom Rejse til Udlandet.

Naar Sommer-Borgerne om Efteraaret skulle rejse hjem, sælges de skænkede Varer ved offentlig Auktion i Republikken. De, som ikke have sparet noget sammen, vende da tomhændede hjem, og ofte i en daarlig Forfatning, til Skam for dem selv, til Ærgrelse for deres Familie, men — forhaabentlig — til gavnlig Belæring. De flinke og flittige kunne derimod vende hjem med Sække fyldte med Kartofler eller andre gode Sager, hvoraf deres Familie kan leve i følgende Maaneder.

Indenfor den lille Republik opstaar der og diskuteres lignende økonomiske Spørgsmaal som udenfor. Regeringens Finans-, Mønt-, Industripolitik o. s. v. giver Anledning til mange Overvejelser. Mr. George søger at klare Spørgsmaalene for Børnene; men selv maa de løse dem; de skulle lære at føle, at de ere ansvarlige for, hvad de gøre; den personlige Erfaring skal først og fremmest være deres Læremester.

Nogle af de ældste og mest modne Borgere virke som Skolelærere; men forøvrigt sendes ogsaa en Del af Børnene til Omegnens offentlige Skoler. En eller anden mere fremragende Borger kan ogsaa faa Lov til at holde Forelæsninger for sine Kammerater. Republikken har sit gode, velforsynede Bibliothek, hvor megen nyttig Kundskab kan indsamles.

Dagen begynder med Morgenbøn og slutter med Aftenbøn, og om Søndagen søge Børnene til Omegnens Kirker.

Men der arbejdes ikke blot i the George Junior Republic; — der leges ogsaa. Boldspil og andre Spil drives flittigt; om Sommeren er Svømning, om Vinteren Skøjtøløbning Yndlingssport.

Mr. George faar en Del af sine Børn efter Øvrighedens Anvisning; andre komme der efter Forældrenes Anmodning. Den sædvanlige Alder er 12—15 Aar. Kun under særlige Forhold modtages yngre Børn, for hvilke saa nogle af de ældre paatage sig at sørge.

Det er lykkedes i the George Junior Republic forbavsende hurtigt at lære Drengene og Pigerne gennemgaaende meget daarligere Hjem Flid og Orden. Dette gode Resultat synes at vidne om, at man har handlet ret i at vise Børnene Tillid og i at lade dem arbejde paa eget Ansvar; men det gode Resultat skyldes dog maaske især den velgørende Indflydelse, som Hr. og Fru George øve, — en Indflydelse, som gennemtrænger Republikens hele Liv, skønt den er tavs og ikke strax falder den mere flygtige Iagttagelse i Øjnene.

(Résumé af en Artikel i *Annals of the American Academy of Political and Social Science*, July 1897).

A. P.-St.
